

и редъ други по-край-дунавски градове или опустѣли за нѣколко време или пъкъ погинали безвъзвратно въ войнитѣ съ аваргарваритѣ. И до като силнитѣ авари испърво прѣчили на Византията да упражни тя културното си влияние върху ней-подчиненитѣ словѣнски племена, веднага слѣдъ тѣхното ослабване се усилватъ и ги замѣстватъ българитѣ, които, като покорителни на Мизия, се явяватъ същевременно и като мощна стража за словѣнитѣ въ полуострова до прѣнаслието отъ Климента на словѣнската писменостъ, съ която се тури и основата на словѣнската култура. Тя тогава стана и по силна защитница, отъ колкото многобройнитѣ дисциплинирани български плъкове. До тогава словѣнитѣ, вълѣствие своя разслабналъ демократически строй, грозеше опасностъ да се слѣятъ съ другото византийско население, както вече туй стана съ нѣкои отъ тѣхъ. Ето какъждѣ лежи важното значение на различнитѣ туркески орди, които съединени още прѣзъ Кубратовото управление отъ този християнски български държавенъ глава, усилватъ видното унотундурско племе или огхондоръ българъ и съ него наедно поддържатъ въстояние на нѣколко вѣкове силата на българския оржже, което отнимаше възможността на Византия да намоози върху засѣднатитѣ въ срѣдата на полуострова словѣнски племена своето политическо и културно надмощие. Нѣма съмнѣние, че византийското влияние щѣше да има като слѣдствие ошорва, каквото се случи съ по-голѣмата частъ отъ германскитѣ племена, настанени въ римскитѣ провинции. Византия ясно съзирала лошитѣ послѣдствия отъ коравата българска мощъ за нейната асимилаторска политика; за това и непрѣставала въ благоприятни за нея моменти да се опита да нанесе послѣдния ударъ на българската сила. Съ туй се разявява и вѣковната умраза между Византия и България.
